

EENS

Ab Wessels
 Teamleider
 Mbo Gorinchem (Wellantcollege)

Studiekeuze in groene opleidingen is vaak te vroeg

Veertien of zestien jaar oud en dan moet je kiezen. Met pso, decaan, ouders, vriendjes of een vakdocent als hulp. Het leven is keuzes maken. Je kunt maar op één plek tegelijk zijn, één toetje kiezen of één opleiding volgen. Terwijl er zeshonderd mbo-opleidingen zijn. Is veertien niet erg vroeg? Identiteit vormt zich immers pas echt rond je 20ste. Aan de andere kant: switchen kan altijd nog. Alles draait om motivatie. Raak je gedemotiveerd omdat je moet kiezen terwijl je het eigenlijk nog niet weet of raak je gedemotiveerd als je maar blijft oriënteren en dingen moet doen die je eigenlijk niet interesseren? Twee posities.

“Onze insteek is dat iedereen een weloverwogen keuze moet kunnen maken. Als je nog geen weloverwogen keuze kunt maken, is de studiekeuze te vroeg. Ik kan daar geen leeftijd bij geven. Het is een individuele zaak. We merken dat leerlingen nu soms worden gedwongen om een keuze te maken terwijl ze er nog absoluut niet aan toe zijn. Het is ook niet populair om toe te geven dat je het niet weet en dat je nog twijfelt. Maar als je vervolgens aan een opleiding begint en erachter komt dat het niet jouw opleiding is, ontstaan motivatieproblemen en leerachterstanden. Dan kan het lastig worden. Helaas is het niet zo dat je zodra je in september bent begonnen in november elders heen kunt; je moet de rit uitzitten.

‘Het is niet populair om toe te geven dat je het niet weet’

Dat merken we bij ons. We bieden die mogelijkheid van tussentijdse instroom wel, hoewel deelnemers dan geen geld meer in het laatje brengen. De teldatum is voorbij. We laten ze toe op proef, gemonitord door de toelatingscommissie. Er zitten af en toe schrijnende gevallen tussen. Zodra ze in een andere sector verder willen, verliezen ze de motivatie en is er voor de school geen eer meer aan te behalen. Die school investeert onvoldoende meer in hen. Dan worden ze soms ‘gedumpt’ naar opleidingen die nog wel hun deuren open stellen. Niet fijn, maar dat gebeurt. We moeten als onderwijs marktconform zijn. Deelnemers bij ons die bijvoorbeeld administratie willen doen, moeten op hun moment kunnen overstappen. Ik zou graag wettelijk willen regelen dat er geen financiële barrière meer is en dat er bijvoorbeeld een maandelijks teldatum wordt gehanteerd. En een aannameplicht als leerlingen gemotiveerd aankloppen. Decanen hebben wat studiekeuze en oriëntering betreft een primaire plek, maar

het is een hele kunst om objectief, zonder vooroordelen en breed voor te lichten. Het is toch kwalijk als deelnemers naar een opleiding X ver weg worden verwezen terwijl er dichtbij ook een school is die zo’n opleiding heeft. Coaching is essentieel voor een goede studiekeuze, een coachende manier van begeleiden. Het zou in mijn ogen ook goed zijn als toeleverende scholen hun leerlingen al een portfolio laten aanleggen met producten, als opstart naar het mbo. Mijn conclusie is dat deelnemers de keuze die ze maken als ze 16 zijn bij moeten kunnen stellen op basis van ervaringen. Daar moeten we flexibiliteit en maatwerk bieden. Onze Selfmade-aanpak is daar een antwoord op. De onderwijstijd efficiënt invullen is een onderwijsambitie; oriënteren, keuzes aanpassen, versnellen, herhalen. Kortom, het onderwijs dient zich aan te passen aan de klant en niet andersom. Einddoel blijft in alle gevallen: een diploma waar je wat aan hebt.

”

ONEENS

Jos Leemreze

Docent veehouderij bovenbouw vmbo
Groen College Goes (Edudelta)

“ We hebben geen landbouw-
breed bij ons op het vmbo. Dat
is een bewuste keuze. Je moet leerlingen
niet lastig vallen met zaken waar ze
geen belangstelling voor hebben en
waarvoor ze niet naar school komen.
Dat demotiveert. En dat is niet goed
voor de leerling en ook niet voor de do-
cent.

Om een voorbeeld te geven: ik ga bij-
voorbeeld scheren met de leer-
lingen. Dat hebben ze misschien niet
1-2-3 nodig in een baan, maar als ze dat
kunnen hebben ze wel het gevoel dat ze
een prestatie hebben geleverd. Dat geldt
ook op andere terreinen: voor groen-
voorziening bijvoorbeeld of techniek. Je
kunt wel blijven fröbelen, oriënteren en
proeven aan vakrichtingen, maar ze
hebben een uitdaging nodig. Dat stimu-

‘Als je veehouders laat bloemschikken, worden ze niet vrolijk.’

leert, daar hebben ze echt profijt van.
Bij ons kiezen ze aan het eind van klas 2;
dan zijn ze 14 of 15 jaar. Ze kunnen dan
een hele bewuste keuze maken. Veel
leerlingen weten het al zodra ze hier op
school komen; ze hebben een bedrijf
thuis of een groene achtergrond. Ik
schat dat 90 procent weet wat ze willen.
Het is echt een zeldzaamheid dat ze het
helemaal niet weten.

Ze kiezen dan twee vakrichtingen en
een ondersteunend vak. Keuzes waar ze
zich prettig bij voelen. En zo hoort het
in mijn ogen ook te zijn. Als je veehou-
ders laat bloemschikken, worden ze hij
niet vrolijk. En andersom ook niet, als je
vooral naar school komt voor bloem-
schikken. De leerling niet en ook de do-
cent niet. Als de helft van de klas er niets
aan vindt, ben je als docent voortdurend
bezig om ze erbij te houden en politie-
agent te spelen.

Ja, soms komen ze er later achter dat ze
uiteindelijk toch in een andere richting
verder gaan, maar ze hebben dan wel
een plezierige tijd gehad. Ik wist op m'n
14e ook niet dat ik docent zou worden.
Het gaat bij een opleiding immers niet
alleen om vakkennis, maar ook om vaar-
digheden. Als je in één vak een probleem
kunt oplossen, kan je dat in een ander
vak ook wel onder de knie krijgen.
Kortom, ik vind een vroege studiekeuze
absoluut geen probleem. Het is belang-
rijk dat een leerling goed in zijn vel zit

en zich op z'n gemak voelt. Een keuze
kan dan niet verkeerd zijn, want je hebt
gewoon een leuke en leerzame tijd. Het
kan dan best zijn dat je als leerling kiest
omdat je de leraar zo'n fantastische vent
vindt die zijn vak enthousiast over-
draagt. Maar dat lijkt me helemaal geen
probleem.

Ik denk dat het op die leeftijd vooral
belangrijk is om je prettig te voelen in
een opleiding die voor je gevoel bij je
past.

